

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного факультету

І.С. Бондаренко

22 серпня 2025 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

підготовки магістрів
денної/заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

спеціальності **В11 Філологія**
спеціалізації **В11.01 Українська мова та література**
галузі знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

ВИКЛАДАЧ: Проценко Оксана Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
української літератури

Протокол № 1 від 22 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри української літератури

Н.В. Горбач

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

В.М. Ніколаєнко

2025 рік

Зв'язок із викладачем:

E-mail: oksana_protchenko@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15165>.

Інші засоби зв'язку: Moodle ЗНУ (форум курсу, приватні повідомлення),
дистанційні (за попередньою домовленістю):

– Zoom: Ідентифікатор конференції: 551 336 7875, код доступу: 9sZfeK

Кафедра: української літератури, 2 навчальний корпус, ауд. 232.

Телефон: (061) 228-75-60

1. Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – сформувати необхідні теоретичні знання про актуальні питання сучасної філології. Курс покликаний поглибити теоретичні знання зі спеціальності, сформувати чіткі уявлення про особливості гуманітарних наук, зокрема, про сутність і природу сучасної філології, основні напрями розвитку сучасної філологічної думки.

Предметом курсу є актуальні проблеми сучасної філології, нерозривно пов'язані з лінгвофілософським осмисленням феномена мови та літератури, тенденціями розвитку гуманітарної думки загалом і філологічної зокрема. Курс передбачає наявність лекційних і практичних занять.

Навчальна дисципліна викладається в межах циклу професійної підготовки спеціальності; базується на знанні (пререквізити) дисциплін циклу професійної підготовки ОК 4 Історія літературознавчих вчень, ОК 5 Теорія літератури, ОК 6 Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі, ОК 7 Українська лінгвістика ХХІ століття.

Кореквізити: дисципліна циклу загальної підготовки ОК 3 Методологія філологічних досліджень; дисципліна циклу професійної підготовки ОК 9 Сучасна українська література.

Здобуті після вивчення навчальної дисципліни знання, уміння і навички необхідні для проходження виробничої практики (ОК 13), підготовки кваліфікаційної роботи магістра (ПА 1).

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2-й	–
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	12 год.	4
Практичні заняття	36 год.	12
Самостійна робота	102 год.	134
Консультації	Очно: Графік консультацій: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_navchal_nogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat Дистанційно (за попередньою домовленістю): – Zoom: Ідентифікатор конференції: 551 336 7875, код доступу: 9sZfeK	

Вид підсумкового семестрового контролю:	Екзамен
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15165

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ЗК-3 – здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; ЗК-4 – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК-7 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК-9 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК-11 – здатність проведення досліджень на належному рівні; ЗК-12 – здатність генерувати нові ідеї (креативність); СК-1 – здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах; СК-2 – здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства; СК-3 – здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки; СК-4 – здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів; СК-7 – здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; СК-9 – здатність представляти, популяризувати та інтегрувати українську мову та літературу у наукових, освітніх та культурних контекстах на національному й міжнародному рівнях; СК-10 – застосовувати методи аналізу для виявлення й систематизації мовних і літературних явищ; ПРН-1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і	– пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентації); – частково-пошуковий (бесіда); – репродуктивний (робота з художніми текстами, підручником, посібником); – дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота з фактичним матеріалом); – інтерактивні (дискусія, мозковий штурм)	Проміжні контрольні заходи: – виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle; – виконання письмових завдань за окремими темами й розділами; – усне опитування.

втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН-4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. ПРН-8 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства. ПРН-9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. ПРН-10 Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації). ПРН-11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН-12 Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРН-13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються. ПРН-14 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. ПРН-15 Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.		
---	--	--

ПРН-18 Здійснювати експертні консультації з питань культури мовлення, правильності використання літературної мови та літературознавчого аналізу текстів.		
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ФЕНОМЕН І СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ НАУКИ. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ Й СИСТЕМНА ОРГАНІЗАЦІЯ МОВИ

Тема 1. Філологія в структурі сучасної наукової гуманітарної парадигми. Теоретичні аспекти сучасної філології

Філологія одна з провідних гуманітарних наук. Основні напрямки філологічних досліджень. Методологічні основи філологічного дослідження. Міждисциплінарність філології. Зв'язок філології з іншими науками. Цифрова філологія. Новітні технології у вивченні та викладанні філології (smart-технології, smart-освіта).

Тема 2. Інновації та досягнення в сучасній українській мові

Неологія і неографія в сучасній українській мові. Характер змін у лексичному складі української мови за останнє десятиріччя XX – перші десятиліття XXI століття; зовнішні та внутрішньомовні чинники таких змін. Основні етапи становлення і розвитку української неології. Нові слова і їх типи в лексичній системі української мови. Іншомовна лексика: чинники активізації. Зміст понять «неологізм» та «оказіоналізм», їхні характерні ознаки. Здобутки та втрати української неології.

Визначальні тенденції розвитку юридичної лінгвістики в Україні. Проблеми становлення і розвитку юридичної лінгвістики. Функції та завдання юридичної лінгвістики. Лінгвістична експертиза тексту як наукова галузь. Класифікації лінгвістичних експертиз тексту. Типи лінгвістичних експертиз тексту.

Синергетика як міждисциплінарна галузь дослідження. Історія розвитку. Ключові поняття. Синергетика мови та мовлення. Лінгвосинергетика – нова міждисциплінарна парадигма.

Тема 3. Мова як світосприйняття: знаки, смисли, дискурси

Проблеми сучасної гуманітарної семіотики. Основні поняття і категорії семіотики. Семіотика і сучасна філологія. Нові форми комунікації (меми, емодзі, GIF-анімації) та Проблеми сучасної лінгвосеміотики (знакової системи мови).

Текст/дискурс – основні дослідницькі об'єкти філології. Текст і текстема: проблема дефініції. Типологія текстових категорій. Кореляція понять «текст» і «дискурс». Дискурс – складний соціолінгвістичний феномен сучасного комунікативного середовища. Типологія дискурсу. Поняття художнього (прозового) дискурсу, дискурсу читача. Когнітивний та комунікативний аспекти художнього (прозового) дискурсу.

Метафора – фундаментальна ознака мови. Логіко-філософський, логіко-психологічний, психологічний, лінгвістичний аспекти розгляду метафори. Сучасний підхід до вивчення метафори (Дж. Лейкофф, М. Джонсон). Когнітивна/концептуальна метафора. Метафора і символ: спільне та відмінне. Символ як «текстовий ген» (Ю. Лотман). Роль метонімії у мові та мисленні.

Змістовий модуль 2. ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ТРАНСФОРМАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО СЛОВА В НОВІТНЮ ДОБУ

Тема 4. Глобалізація в сучасному мистецтві слова

Глобалізація як проблема сучасного суспільства. Постмодернізм як явище глобалізації. Вплив глобалізації на українську літературну мову. Вплив наслідків глобалізації на сучасний літературний процес в Україні. Формування масової культури та літератури як ознака

глобалізації. Глобалізаційні процеси й національна ідентичність в сучасній літературі. Нове уявлення про літературу як сховище національних цінностей.

Тема 5. Жанр і метажанр в сучасній літературі. Візуальна, гіпертекстова, мережева література

Жанрова дифузія сучасної літератури та поява нових жанрових форм.

Візуальна література як різновид мультимедійного мистецтва. Гіпертекстова література. Гіпертекст як «непослідовне письменство». Види гіпертекстів (класифікація В. Суріної).

Мережева література як різновид сучасного мистецтва слова: поняття, специфіка творення та сприйняття. Співвідношення понять дигіталізована, дигітальна та мережева література. Особливості та домінантні риси мережових творів. Генеза нових жанрових форм мережевої літератури.

Тема 6. Інтерактивна цифрова література. Графічний роман у системі мережевої літератури

Інтерактивна цифрова література: гра чи мистецтво? Основні риси інтерактивної цифрової літератури. Графічний роман у цифрову епоху: нові форми наративу та візуального мистецтва. Історія виникнення жанру графічного роману та його еволюція у сучасній мережовій літературі. Художні та стилістичні особливості графічного роману. Взаємодія вербального та невербального компонентів у графічному романі.

«Діра» С. Захарова, С. Мазуркевича – український графічний роман. Жанрова специфіка твору. Роль факту, документу в графічному романі. Взаємодія вербального та невербального компонентів у творі. Сильові домінанти графічного роману.

Змістовий модуль 3. ЛІТЕРАТУРА В ДОБУ ВИПРОБУВАНЬ: РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ВІЙНИ, ТРАВМИ Й ПАМ'ЯТІ

Тема 7. Дискурс російсько-української війни в сучасній українській літературі

Мілітарна література: основні поняття, тенденції розвитку. Історія дослідження мілітарної літератури в науково-теоретичному дискурсі. Пошуки митцями нової художньої мови й нових художніх засобів. Дифузія жанрів у мілітарній літературі.

Візуалізація російсько-української війни в сучасній українській поезії. Література (з) війни крізь призму студій травми/пам'яті. Творчі пошуки поетів-комбатантів/поетів-невійськових: знакові поетичні збірки та автори (П. Вишебаба, С. Жадан, М. Кривцов, Я. Черногуз та ін.); основні мотиви та концепти воєнної поезії.

Дискурс російсько-української війни в сучасній мілітарній прозі. Жанрове різноманіття української воєнної прози. Взаємопроникнення жанрів. Утворення гібридних жанрів. Художнє письмо як терапевтична практика висловлювання власного травматичного досвіду. Белетризація досвіду А. Мероника у книзі «Сьома рота: сміх і сльози». Жанрово-стильова специфіка, проблематика твору А. Чапая «Не народжені для війни». Роль художньої літератури у збереженні/формуванні колективної пам'яті.

Тема 8. Російсько-українська війна у фокусі літератури нон-фікшен

Вербалізація війни у жанрах спогадів, свідчень очевидців, меморіальних збірок, щоденникових записів, есеїстики, репортажистичі. Фіксація російсько-української війни у літературі нон-фікшен (поєднання фактів і художніх засобів, емоційна достовірність і відмова від «холодної хроніки», етичний аспект у відтворення травматичних подій): А. Мероник «24.02. Щоденник війни» – документальність, відсутність художнього прикрашання у фіксації перших місяців повномасштабного вторгнення; В. Вакуленко-К «Я перетворююсь... Щоденник окупації. Вибрані вірші» – документальне свідчення окупації, поєднання поетичного й щоденникового письма; М. Кривцов «На мінному полі пам'яті. Щоденники, есеї, оповідання» – тема пам'яті та її вразливості під час війни. Роль літератури нон-фікшен у збереженні/формуванні колективної пам'яті.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема 1. Філологія в структурі сучасної наукової гуманітарної парадигми. Теоретичні аспекти сучасної філології	2	2	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 1	Тема 2. Неологія і неографія в сучасній українській мові 1. Поняття «неологізм» у світлі сучасних лінгвістичних парадигм. 2. Основні етапи становлення і розвитку української неології. 3. Нові слова і їх типи в лексичній системі української мови. 4. Іншомовна лексика: чинники активізації. 5. Зміст понять «неологізм» та «оказіоналізм», їхні характерні ознаки. 6. Здобутки та втрати української неології.	2	2	щотижня
Практичне заняття 2	Тема 2. Визначальні тенденції розвитку юридичної лінгвістики в Україні 1. Проблеми становлення і розвитку юридичної лінгвістики. 2. Функції та завдання юридичної лінгвістики. Лінгвістична експертиза тексту як наукова галузь. 4. Класифікації лінгвістичних експертиз тексту. 5. Типи лінгвістичних експертиз тексту.	2	–	1 раз на 2 тижні
Лекція 2	Тема 1. Міждисциплінарність філології. Цифрова філологія. Новітні технології у вивченні та викладанні філології	2	–	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 3	Тема 2. Визначальні тенденції розвитку юридичної лінгвістики в Україні Завдання практичного характеру 1. Ознайомтесь із сайтом Українського бюро лінгвістичних експертиз НАН України. URL : http://lingvoexpert.org.ua/laws/ Яку роль виконує бюро та які послуги надає? Які справи для розгляду могли б Вас зацікавити і чому? 2. Ознайомтесь зі змістом статті за посиланням. URL : https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cd0j047jl5z_o та здійсніть: - семантичну (сміслову) лінгвістичну експертизу тексту з метою виявлення в ньому характеру впливу на адресата (чи є у тексті ознаки двоякого тлумачення слів та висловлювань, чи містяться в мовленні досліджуваної особи публічні заклики (висловлювання) до певних дій, чи міститься в мовленні особи інформація позитивного або негативного характеру щодо певної фізичної або юридичної особи, чи є висловлювання особи	2	–	щотижня

	фактичним твердженням або оціночним судженням?); - синтаксичну експертизу тексту (які засоби вираження використано в тексті, які стилістичні фігури обрано з метою впливу на реципієнта?). 3. Подивіться відео «СБУ повідомила про підозру митрополиту УПЦ (МП) Павлу». URL : https://www.youtube.com/watch?v=3F8H_KJIDXU Наведіть конкретні слова і вислови, на основі яких судово-лінгвістична експертиза встановила, що Лебідь у своїх публічних виступах неодноразово ображав релігійні почуття українців, принижував погляди вірян інших конфесій і намагався сформулювати ворожі настрої до них, а також робив заяви, які виправдовували чи заперечували дії країни-агресора? Як працювали експерти і що вони аналізували?			
Самостійна робота № 1	Завдання до плану п/з № 1 1. Проаналізуйте, як цифровізація та соцмережі вплинули на оновлення українського словника у 2020–2025 рр. (наведіть приклади щонайменше 10 неологізмів). 2. Випишіть приклади неологізмів у мові сучасних мас-медіа. 3. Наведіть приклади сучасних індивідуально-авторських неологізмів. 4. Наведіть 5 okazіоналізмів з художньої літератури або медіа і поясніть, як створено нове слово (які словотвірні моделі чи стилістичні прийоми використовуються?). Завдання до планів п/з № 2-3 1. Подивіться відео «Як захистити себе в публічному просторі?» https://www.youtube.com/watch?v=BDwqPYnYVco, проаналізуйте та зробіть висновки. 3. Ознайомтесь зі змістом статті «Змінилися правила лінгвістичної експертизи мовлення» (URL : https://pravo.ua/zminylis-pravyla-linhvistichnoi-ekspertyzy-movlennia/) згідно зі рекомендаціями Мін'юсту. 3. Підберіть текст та здійсніть семантико-текстуальну експертизу відповідно до орієнтованого переліку питань, запропонованого у вказаній статті пункту 3.	14	17	
Лекція 3	Тема 2. Синергетика як міждисциплінарна галузь дослідження	2	–	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 4	Тема 3. Текст і дискурс – основні дослідницькі об'єкти філології	2	2	щотижня
Практичне заняття 5	Тема 3. Текст і дискурс – основні дослідницькі об'єкти філології	2	–	1 раз на 2 тижні

	2. Типологія дискурсу. 3. Поняття художнього (прозового) дискурсу, дискурсу читача. 4. Когнітивний та комунікативний аспекти художнього (прозового) дискурсу.			
Практичне заняття 6	Тема 2. Метафора – фундаментальна ознака мови 1. Логіко-філософський, логіко-психологічний, психологічний, лінгвістичний аспекти розгляду метафори. 2. Сучасний підхід до вивчення метафори (Дж. Лейкофф, М. Джонсон). 3. Когнітивна/концептуальна метафора. 4. Метафора і символ: спільне та відмінне. Символ як «текстовий ген» (Ю. Лотман). 5. Роль метонімії у мові та мисленні. 6. Метафора: необхідне знаряддя мислення чи переешкода для вираження й передачі думки?	2	–	щотижня
Самостійна робота № 2	Завдання до планів п/з № 4-5 1. Ознайомтесь зі статтею Я. Цимбал «Фактчекінг: п'ять легенд про наші 20-ті». ЛітАкцент. 09.01.2021. URL : https://litakcent.online/2021/01/09/faktcheking-p-yat-legend-pro-nashi-20-ti/. 2. Проаналізуйте, як цей текст змінюється у сприйнятті залежно від контексту, у якому він використаний: – чи можна цей текст розглядати окремо від дискурсу? – як ідеологія чи цілі комунікатора впливають на дискурс? 3. Наведіть приклади ідіостилю сучасного письменника (як результату мисленнєво-мовленнєвої діяльності, яка відображає світосприйняття письменника, його авторську картину світу). Завдання до плану п/з № 6 1. Порівняйте вживання однієї концептуальної метафори (наприклад, ВІЙНА — ЦЕ ХВОРОБА) у двох різних жанрах: публіцистичному та художньому тексті. 2. Наведіть приклади метафор у мові сучасних мас-медіа. 3. Проаналізуйте (на вибір) поезію С. Жадана та визначте: які образи в поезії є метафорами, а які виконують функцію символів. 4. Випишіть приклади творення метафор та метонімії сучасними прозаїками та поетами.	14	17	
Лекція 4	Тема 2. Проблеми сучасної гуманітарної семіотики. Основні поняття і категорії семіотики	2	–	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 7	Тема 4. Глобалізація в сучасному мистецтві слова 1. Постмодернізм як явище глобалізації. 2. Формування масової культури та літератури як ознака глобалізації. 3. Вплив наслідків глобалізації на сучасний літературний процес в Україні.	2	–	1 раз на 2 тижні

	4. Глобалізаційні процеси й національна ідентичність в сучасній літературі. Нове уявлення про літературу як сховище національних цінностей. 5. Вплив глобалізації на українську літературну мову.			
Практичне заняття 8	Тема 5. Мережева література як різновид сучасного мистецтва слова 1. Мережева література: поняття, специфіка творення та сприйняття. 2. Співвідношення понять дигіталізована, дигітальна та мережева література. 3. Особливості мережесих творів. 4. Домінантні риси мережевої літератури.	2	2	щотижня
Практичне заняття 9	Тема 5. Мережева література як різновид сучасного мистецтва слова 1. Генеза нових жанрових форм мережевої літератури. 2. Мережева література: новий формат мистецтва слова чи загроза традиційній літературі? Завдання-огляд (форма звіту: коротка презентація на занятті) Оберіть одну з платформ для мережевої літератури (Telegram-канали, Facebook-есеї, блоги, інстапоезії тощо) і з'ясуйте: – які жанри там популярні; – які особливості текстів (форма, стиль, інтерактивність); – чи є відмінності між класичною та цифровою літературою.	2	–	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота № 3	Завдання до плану п/з № 7 1. Оберіть художній твір сучасного письменника (2000-2025 рр.) і проаналізуйте, як у ньому відображаються глобалізаційні тенденції: – чи є в тексті запозичення з інших культур чи мов? – як у творі поєднуються національні та глобальні елементи? 2. З'ясуйте, як глобалізація вплинула на розвиток української літературної мови та проаналізуйте вплив соціальних мереж і цифрової культури на мовлення молоді. 3. Наведіть приклади позитивних/негативних наслідків глобалізаційних процесів на розвиток мови та літератури. Завдання до планів п/з № 8-9 1. Оберіть фрагмент мережевої літератури (поезія, блог, коротке оповідання) і проаналізуйте його за такими критеріями: – сюжет і структура (якщо є); – використання гіпертексту, мультимедійних елементів, інтерактивності; – особливості стилю та мови (емоційність, експресивність, сленг, меми тощо). 2. Ознайомтесь із інтерактивною книгою-коміксом С. Жадана «Бийся за неї» / книга-	12	17	

	комікс-CD/. URL : https://umka.com/ukr/catalogue/special-editions/serhiy-zhadan-sobaki-v-kosmose-byjsya-zaneji-book-comics-cd-fight-for-her.html .			
Лекція 5	Тема 5. Візуальна література як різновид мультимедійного мистецтва	2	–	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 10	Тема 5. Інтерактивна цифрова література 1. Інтерактивна цифрова література: гра чи мистецтво? 2. Основні риси інтерактивної цифрової літератури. Завдання практичного характеру (форма звіту: коротка презентація на занятті) Напишіть коротку інтерактивну історію (оповідання, поезію, комікс) у цифровому форматі (можливі платформи: Google Slides (для нелінійного оповідання), Twine, Canva (для коміксів).	2	–	щотижня
Практичне заняття 11	Тема 6. Графічний роман у системі мережевої літератури 1. Графічний роман у цифрову епоху: нові форми наративу та візуального мистецтва. 2. Історія виникнення жанру графічного роману та його еволюція у сучасній мережевій літературі. 3. Художні та стилістичні особливості графічного роману. 4. Взаємодія вербального та невербального компонентів у графічному романі.	2	2	1 раз на 2 тижні
Самостійна робота № 4	Завдання до планів п/з № 10-11 1. Оберіть один із сучасних графічних романів (або веб-коміксів) і проаналізуйте його за такими критеріями: – сюжет і структура (лінійний чи нелінійний наратив); – візуальна стилістика та її зв'язок із текстом; – використання цифрових ефектів (анімація, інтерактивні елементи тощо). 2. Оберіть один із прикладів інтерактивної літератури (Twine-історія, видима новела, цифрова поезія) та проаналізуйте: – як читач може впливати на текст; – які мультимедійні засоби використані (звук, анімація, відео); – чи змінюється сприйняття літературного твору завдяки інтерактивності.	12	17	
Лекція 6	Тема 5. Жанрова дифузія сучасної літератури та поява нових жанрових форм	2	2	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 12	Тема 6. «Діра» С. Захарова, С. Мазуркевича – український графічний роман 1. Жанрова специфіка твору С. Захарова, С. Мазуркевича «Діра». 2. Роль факту, документу в графічному романі.	2	–	щотижня

	3. Взаємодія вербального та невербального компонентів у творі. 4. Стильові домінанти графічного роману.			
Самостійна робота № 5	Завдання до плану п/з № 12 1. Оберіть 3-4 сторінки «Діри» С. Захарова, С. Мазуркевича та проаналізуйте: – як текст і зображення взаємодіють (доповнюють, дублюють чи контрастують одне одного); – які художні ефекти створює таке поєднання. 2. Створіть схему взаємодії вербального та візуального рядів у ключовому епізоді («перехід» між кадрами, розташування реплік, деталі зображення).	12	16	
Практичне заняття 13	Тема 7. Література (з) війни крізь призму студій травми/пам'яті 1. Мілітарна література: основні поняття, тенденції розвитку. 2. Історія дослідження мілітарної літератури в науково-теоретичному дискурсі. Завдання практичного характеру (форма звіту: презентація) Підготуйте презентацію на тему: «Поезія війни як свідчення й катарсис: сучасні голоси українського фронту».	2	–	щотижня
Практичне заняття 14	Тема 7. Література (з) війни крізь призму студій травми/пам'яті 1. Візуалізація війни в сучасній українській поезії. Творчі пошуки поетів-комбатантів/поетів-невійськових: а) знакові поетичні збірки та автори; б) основні мотиви та концепти воєнної поезії. 2. Аналіз поетичних творів про війну.	2	2	щотижня
Самостійна робота № 6	Завдання до планів п/з № 13-14 1. Складіть коротку таблицю тенденцій розвитку мілітарної літератури в Україні у XX–XXI ст. (із виокремленням ключових періодів: визвольні змагання, Друга світова, Афганістан, війна на Донбасі, повномасштабне вторгнення). 2. Проведіть мікродослідження: як подається тема російсько-української війни в публічному дискурсі (проаналізуйте 2–3 матеріали з медіа/платформ, де обговорюється військова література). 3. Назвіть приклади гібридних жанрів (поетичний репортаж, есеїстика з елементами художнього тексту) про війну.	12	16	
Практичне заняття 15	Тема 7. Дискурс російсько-української війни в сучасній мілітарній прозі 1. Жанрове різноманіття української воєнної прози. Взаємопроникнення жанрів та утворення гібридних жанрів. 2. Художнє письмо як терапевтична практика висловлювання власного травматичного досвіду. 3. Солдатські байки («побрехеньки») А. Мероника «Сьома рота: сміх і сльози»: белетризація досвіду.	2	–	щотижня

Практичне заняття 16	Тема 7. Дискурс російсько-української війни в сучасній мілітарній прозі 1. Роль художньої літератури у збереженні/формуванні колективної пам'яті. 2. Жанрово-стильова специфіка, проблематика книги А. Чапая «Не народжені для війни».	2	—	щотижня
Самостійна робота № 7	Завдання до планів п/з № 15-16 1. Випишіть приклади гумору, іронії та сарказму у зображенні воєнного досвіду у книзі «Сьома рота: сміх і сльози». А. Мероника. 2. Простежте, як у книзі А. Чапая «Не народжені для війни» поєднано публіцистичність і художність (відповідь підкріпіть цитатами). 3. Висловіть свою думку на питання: «Чи може художня література бути рівнозначним інструментом збереження колективної пам'яті поряд з історичними документами?».	12	17	
Практичне заняття 17	Тема 8. Російсько-українська війна у фокусі літератури нон-фікшен 1. Вербалізації війни у жанрах спогадів, свідчень очевидців, меморіальних збірок, щоденникових записів, есеїстиці, репортажистичі: загальний огляд. 2. Фіксація російсько-української війни у літературі нон-фікшен (поєднання фактів і художніх засобів, емоційна достовірність і відмова від «холодної хроніки», етичний аспект у відтворенні травматичних подій). 3. А. Мероник «24.02. Щоденник війни» – документальність, відсутність художнього прикрашення у фіксації перших місяців повномасштабного вторгнення.	2	2	щотижня
Практичне заняття 18	Тема 8. Російсько-українська війна у фокусі літератури нон-фікшен 1. Роль літератури нон-фікшен у збереженні/формуванні колективної пам'яті. 2. В. Вакуленко-К «Я перетворююсь... Щоденник окупації. Вибрані вірші» – документальне свідчення окупації, поєднання поетичного й щоденникового письма; 3. М. Кривцов «На мінному полі пам'яті. Щоденники, есеї, оповідання» – тема пам'яті та її вразливості під час війни.	2	—	щотижня
Самостійна робота № 8	Завдання до планів п/з № 17-18 1. Проаналізуйте, як війна вербалізується у різних типах художньої літератури й нон-фікшн жанрів та визначте спільні тематичні домінанти та жанрові відмінності. 2. Проаналізуйте, як автори нон-фікшн текстів працюють із часовою перспективою: чи вони описують події «по гарячих слідах», чи з відстані часу? Як це впливає на тональність та інтерпретацію? 3. Виділіть у тексті твору (на вибір), запропонованого у плані практичного заняття, цитати, які передають емоційний стан автора,	14	17	

	фіксують факти війни, містять символічні або метафоричні образи. 4. Напишіть есе (1–2 сторінки) за темою: «Мій досвід читання тексту про війну: емоційний, етичний і пізнавальний виміри».			
--	---	--	--	--

5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15165>

Вид заняття/роботи	Вид контроль-ного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль*				
Практичні заняття 1-3	Опитування за планом практичного заняття	Перевірка рівня засвоєння теоретичних питань та змісту художніх текстів на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні завдання тощо) за розкладом	Рівень засвоєння теоретичних знань, змісту художніх текстів та практичних вмінь і навичок із тем, включених до змістових модулів за планами практичних занять оцінюється максимально у 2 бал: – незадовільний рівень: 0 балів (не зараховано); – достатній рівень: 0,5–2 бали (зараховано)	6
Самостійна робота 1	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	Вміння застосовувати теоретичні знання на практиці (самостійно) оцінюється максимально у 2 бали: – незадовільний рівень: 0 балів (не зараховано); – достатній рівень: 0,5–2 бали (зараховано)	2
Тест 1	Тестування	Тести необхідно виконати після опрацювання відповідної теми	Тестові питання оцінюються: <i>правильно/неправильно</i> . Кількість рівнозначних питань у кожному тесті – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 1–2. – незадовільний рівень – 0–1 бал (не зараховано)	2

			– достатній рівень (60% – 100% від максимального бала) – 1,2–2 бали (зараховано)	
Практичні заняття 4-6	Опитування за планом практичного заняття		0,5 – 2	6
Самостійна робота 2	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 2	2
Практичні заняття 7-9	Опитування за планом практичного заняття		0,5 – 2	6
Тест 2	Тестування		1,2 – 2	2
Самостійна робота 3	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 2	2
Практичні заняття 10-11	Опитування за планом практичного заняття		0,5 – 2	4
Самостійна робота 4	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 2	2
Практичне заняття 12	Опитування за планом практичного заняття		0,5 – 2	2
Тест 3	Тестування		1,2 – 2	2
Самостійна робота 5	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 2	2
Практичні заняття 13-14	Опитування за планом практичного заняття		0,5 – 2	4
Самостійна робота 6	Письмове виконання завдань для		0,5 – 2	2

	самостійної роботи			
Практичні заняття 15-16	Опитування за планом практичного заняття		0,5 – 2	4
Самостійна робота 7	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 2	2
Тест 4	Тестування		1,2 – 2	2
Практичні заняття 17-18	Опитування за планом практичного заняття		0,5 – 2	4
Самостійна робота 8	Письмове виконання завдань для самостійної роботи		0,5 – 2	2
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль**				
Екзамен	2 теоретичних питання	Перелік питань для підсумкового контролю та тестові завдання розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15165	Кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів	20
	20 тестових питань		Кожне правильно виконане тестове питання оцінюється в 1 бал	20
Усього за підсумковий контроль				40

Поточний контроль*

Поточний контроль здійснюється протягом семестру: 1) на практичних заняттях, 2) за результатами письмового виконання завдань для самостійної роботи, 3) проходження тестів та оцінюється сумою набраних балів (min – 35 балів, max – 60 балів). При формуванні шкали бальної оцінки стимулюється систематична робота здобувачів вищої освіти протягом семестру.

Критерії оцінювання практичних занять:

Рівень засвоєння теоретичних знань, змісту текстів та практичних вмінь і навичок із тем, включених до змістових модулів за планами практичних занять оцінюється за результатами відповідей безпосередньо на занятті (за неможливості відвідування заняття – шляхом виконаних завдань та надсилання файлу у СЕЗН ЗНУ Moodle) максимально у 2 бали:

– незадовільний рівень: 0 балів (*не зараховано*);

– достатній рівень: 0,5–2 бали (*зараховано*), де:

– **2 бали** – відповідь здобувача вичерпна й ґрунтовна; побудована логічно й послідовно; викладена багатомовною, відзначається точним вживанням термінології. Здобувач виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує теоретичні знання на практиці; добирає необхідну інформацію з фахової літератури та електронних баз, критично осмислює

новітні досягнення філологічної науки й демонструє вміння здійснювати аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту, інтерпретувати та структурувати його, робити висновки. Здобувач веде діалог, аргументовано доводить власну громадську й світоглядну позицію, відповідає на додаткові запитання.

– **1 бал** – відповідь здобувача не зовсім вичерпна й ґрунтовна; може містити порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, мовленнєві помилки, неточне вживання термінології. Здобувач не завжди виявляє повне розуміння матеріалу, йому не завжди вдається обґрунтовувати свої думки; застосовувати теоретичні знання на практиці; допускаються окремі незначні помилки при підборі необхідної інформації з фахової літератури та електронних баз, не завжди вдається критично осмислити новітні досягнення філологічної науки; загалом здобувач демонструє вміння здійснювати аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту, інтерпретувати та структурувати його, робити висновки. Здобувач веде діалог, доводить власну громадську й світоглядну позицію, але не завжди відповідає на додаткові запитання.

– **0,5 балів** – здобувач користується лише окремими теоретичними знаннями з дисципліни; допускає фактичні неточності та помилки; виклад думок не завжди логічний і послідовний. Здобувач не завжди виявляє повне розуміння матеріалу, йому не завжди вдається обґрунтовувати свої думки та застосувати теоретичні знання на практиці; допускає помилки, підбираючи необхідну інформацію з фахової літератури та електронних баз; здобувачу важко вдається критично осмислити новітні досягнення філологічної науки, продемонструвати вміння здійснювати аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту, інтерпретувати та структурувати його, зробити відповідні висновки. Здобувачу не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду; важко підтримувати бесіду; мова спрощена; трапляються випадки неправильного слововживання та нерозуміння суті поставлених додаткових запитань.

– **0 балів** – здобувач не знає більшої частини теоретичного матеріалу, не володіє термінологією; не виявляє розуміння матеріалу, йому не вдається обґрунтовувати свої думки та застосувати теоретичні знання на практиці. Здобувач не здатний критично осмислити новітні досягнення філологічної науки, продемонструвати вміння здійснювати аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту, інтерпретувати та структурувати його й зробити відповідні висновки; мова спрощена; здобувачу важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду, а викладачу доводиться постійно коректувати відповідь здобувача.

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми та оцінюється максимально у 2 бали:

– незадовільний рівень: 0 балів (*не зараховано*)

– достатній рівень: 0,5–2 бали (*зараховано*), де:

– **2 бали** – здобувач виконав письмове завдання самостійно, в повному обсязі, продемонструвавши розуміння термінології, вміння працювати та критично осмислювати новітні досягнення філологічної науки, добирати приклади, глибоко і переконливо обґрунтовувати думки та здійснювати аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту. Матеріал викладено логічно-послідовно без фактичних і орфографічних помилок. Робота містить посилання на використану літературу та здана на перевірку вчасно.

– **1 бал** – здобувач виконав завдання самостійно, але не в повному обсязі; загалом продемонстровано розуміння термінології, вміння працювати та критично осмислювати новітні досягнення філологічної науки, добирати приклади, глибоко і переконливо обґрунтовувати думки та здійснювати аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту. У відповідях трапляється порушення логіки й послідовності

викладу матеріалу без фактичних і орфографічних помилок. Робота містить посилання на використану літературу та здана на перевірку вчасно.

– **0,5 балів** – здобувач виконав роботу, але не в повному обсязі; не завжди демонструє розуміння термінології, вміння працювати та критично осмислювати новітні досягнення філологічної науки, добирати приклади, обґрунтовувати думки та здійснювати аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту. Виклад матеріалу непослідовний та хибує фактичними й орфографічними помилками. Робота не завжди містить посилання на використану літературу.

– **0 балів** – відповідь недостатньо самостійна, здобувач не виявляє достатніх знань і розуміння термінології; не зміг критично осмислити новітні досягнення філологічної науки, дібрати відповідні приклади, обґрунтувати думки та здійснити аналіз конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу, художнього тексту. Виклад матеріалу непослідовний із фактичними й орфографічними помилками. Робота не містить посилання на використану літературу.

Критерії оцінювання тестів:

Поточне тестове оцінювання здійснюється на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle. Тестові питання оцінюються: *правильно/неправильно*. Кількість рівнозначних питань у кожному тесті – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 1–2.

– незадовільний рівень: 0–1 бал (*не зараховано*)

– достатній рівень (60% – 100% від максимального бала): 1,2–2 бали (*зараховано*).

Підсумковий контроль **

До підсумкового семестрового контролю допускаються здобувачі, яким на дату консультації перед цим контролем зараховано всі поточні контрольні заходи зі змістових модулів та нараховано від 35 до 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену: здобувач проходить екзаменаційний тест на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle (кожне правильно виконане тестове питання оцінюється в 1 бал) та усно відповідає на два теоретичні питання.

Кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується:

- вичерпність, повнота, логічна структурованість відповіді;
- вільне оперування мовознавчою/літературознавчою термінологією, доцільне застосування елементів аналізу тексту;
- уміння враховувати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки;
- уміння доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань.

Підсумковий контроль вважається пройденим успішно, якщо здобувач отримав від 25 до 40 балів.

Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума бальних оцінок за всі поточні контрольні заходи з усіх змістових модулів та за підсумковий контроль і не може перевищувати 100 балів. Бальна оцінка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		

FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Бацевич Ф. Типи дискурсів. *Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики* : підручник. Київ : Академія, 2004. С. 138-148.
2. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2010. 180 с.
3. Гарбера І. Основи лінгвістичної експертизи тексту : навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. 220 с.
4. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми : статті та есе. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
5. Завадський Ю. Віртуальна література. Нарис типології та поетики : монографія. Тернопіль : Підручники і посібники, 2009. 130 с.
6. Колоїз Ж. Українська неологія : здобутки і перспективи. *Наукові праці* : науково-методичний журнал. Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. Вип. 92 : Філологія. Мовознавство. Т. 105. С. 56-61.
7. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. Львів : Паїс, 2005. 368 с.
8. Лімборський І. Світова література і глобалізація. Черкаси : Брама, 2011. 192 с.
9. Підопригора С. Графічний роман як інтермедіальна проекція (на матеріалі роману «Діра» С. Захарова). *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство)* : збірник наукових праць / за ред. О. Філатової. Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2017. № 2 (20). С. 180-187.
10. Поліщук Я. Література як геокультурний проект. Київ : Академвидав, 2008. 304 с.
11. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті. Київ : Академвидав, 2018. 304 с.
12. Скорофатова А. Основи юридичної лінгвістики. Київ : Академвидав, 2020. 640 с.
13. Якобсон Р. Лінгвістика і поетика. *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* / за ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 2002. С. 465-487.
14. Burzyńska A. *Anty-Teoria literatury*. Kraków : Universitas, 2006. 540 s.
15. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors we live by*. 2nd edition. Chicago: the University of Chicago Press, 2003. 276 p.
16. *Teorie literatury XX wieku : Antologia / pod red. A. Burzyńskiej i M. P. Markowskiego*. Kraków, 2007. 688 s.

Інформаційні ресурси

1. «Казку про калинову сопілку» Оксани Забужко видали у формі артбуку. *Читомо*. 22.06.2024. URL: <https://chytomo.com/kazku-pro-kalynovu-sopilku-oksany-zabuzhko-vydaly-u-formi-artbuku/> (дата звернення: 17.08.2025).
2. Кропивко І. Вплив наслідків глобалізації на літературний процес в Україні та Польщі. URL: <https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/138/139> (дата звернення: 20.08.2025).
3. Підопригора С. Українська графічна проза на шляху до популярності. URL: <https://www.ideo-grafika.com/ukrainian-grafik-novels/> (дата звернення: 15.08.2025).
4. Урись Т. Дискурс війни в сучасній українській поезії. *Вісник науки та освіти*. 2023. № 5 (11). С. 246-259. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/4951> (дата звернення: 23.08.2025).
5. Чорний І., Терещенко Л. Тема російсько-української війни в літературному дискурсі. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 2 (20). С. 469-478. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/9587/9640> (дата звернення: 22.08.2025).
6. Zamora L. P. Comparative Literature in an Age of «Globalization». URL: <http://dx.doi.org/10.7771/1481-4374.1161> (дата звернення: 19.08.2025).

7. РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ**Відвідування занять. Регуляція пропусків.**

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу oksana_protsenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.